

Teza: tymczasowe zawieszenie radcy prawnego w czynnościach zawodowych.

Uchylenie tymczasowego aresztowania radcy prawnego powoduje brak przesłanki zawieszenia obligatoryjnego z art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych. Jednakże Wyższy Sąd Dyscyplinarny z urzędu przeanalizował ewentualną zmianę podstawy dalszego zawieszenia określoną w art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Sygn. akt WO-171/18

**POSTANOWIENIE
z dnia 19 listopada 2019 r.**

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący SWSD Krzysztof Górecki /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Magdalena Śniegula, SWSD Wojciech Plóciennik

Protokolant Magdalena Senderska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2019 r. na posiedzeniu sprawy radcy prawnego I. D.

z powodu wniosku I. D. o uchylenie tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych

postanawia:

uchylić tymczasowe zawieszenie radcy prawnego I. D. w czynnościach zawodowych

Uzasadnienie

W dniu 27 listopada 2018 r. Wyższy Sąd Dyscyplinarny wydał postanowienie o zawieszeniu radcy prawnego I. D. w czynnościach zawodowych. Postanowienie to nie zostało zaskarżone. Podstawą rozstrzygnięcia było tymczasowe aresztowanie radcy prawnego w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 197 § 3 pkt 2 i 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Areszt tymczasowy został uchylony w dniu 26 lipca 2019 r. postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt: XVIII K 140/19.

W dniu 13 sierpnia 2019 r. radca prawny I. D. złożył wniosek o uchylenie przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie ustalił i zważył, co następuje:

Wniosek radcy prawnego I. D. zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że ustawa o radcach prawnych przewiduje zawieszenie radcy prawnego w czynnościach w 2 sytuacjach. Zgodnie z art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych przesłankami fakultatywnego zawieszenia są prowadzenie przeciwko radcy prawnemu postępowania dyscyplinarnego lub karnego oraz szczególnie uzasadnione okoliczności sprawy. Natomiast art. 65² ust. 2 ustawy przewiduje zawieszenie obligatoryjne w przypadku prowadzenia przeciwko radcy prawnemu postępowania karnego i zastosowania wobec niego tymczasowego aresztowania.

Ta druga sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, w związku z tym Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP, po tymczasowym aresztowaniu radcy prawnego, wydał w dniu 27 listopada 2018 r. postanowienie o zawieszeniu go w czynnościach zawodowych.

Uchylenie tego środka zapobiegawczego spowodowało odpadnięcie przesłanki zawieszenia obligatoryjnego z art. 65² ust. 2 ustawy o radcach prawnych i wniosek radcy prawnego o wydanie postanowienia o uchyleniu tymczasowego zawieszenia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny.

Mimo, iż przyczyna z której orzeczono zawieszenie przestała być aktualna. Wyższy Sąd Dyscyplinarny z urzędu przeanalizował ewentualną zmianę podstawy dalszego zawieszenia na tę z art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Z uwagi na charakter sprawy, a w pierwszej kolejności ciężar zarzutów wysuwanych wobec I. D. w postępowaniu karnym, w grę wchodziło bowiem uznanie, że zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności podtrzymania tymczasowego zawieszenia.

Jak stwierdził Wyższy Sąd Dyscyplinarny w postanowieniu z dnia 21 września 2018 r., WO 137-18,

to, czy należy zastosować tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych na podstawie art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych ocenia się indywidualnie, gdy ziściła się przesłanka formalna i tylko w przypadku wystąpienia szczególnie uzasadnionych okoliczności, które nie są jedynie związane z faktem toczącego się wobec radcy prawnego postępowania karnego.

W ramach przygotowania do takiej indywidualnej oceny Wyższy Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu w dniu 9 września 2019 r. zwrócił się o przesłanie dokumentów z akt sprawy karnej.

W dniu 21 października 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie XVIII Wydział Karny nadesłał odpis protokołu rozprawy z dnia 26 lipca 2019 r. przed Sądem Okręgowym w Warszawie (wyciąg) oraz postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 września 2019 r. o zmianie postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 lipca 2019 r. w przedmiocie zmiany tymczasowego aresztowania na wolnościowe środki zapobiegawcze.

Z dokumentów tych wynika, że Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił areszt tymczasowy wobec I. D., zaś Sąd Apelacyjny w Warszawie, utrzymując to postanowienie w mocy, dodatkowo uchylił nałożony na oskarżonego obowiązek stawiennictwa raz w tygodniu we właściwym dla jego miejsca zamieszkania komisariacie policji. W uzasadnieniu postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie wskazano na długi czas tymczasowego aresztu, zaawansowanie postępowania karnego i brak wskazań, że oskarżony mógłby utrudniać jego dalszy bieg. Podkreślono też wyjątkowość tymczasowego aresztowania jako środka najsurowszego, który winien być stosowany tylko wówczas, gdy jest to absolutnie niezbędne.

Do akt sprawy w dniu 21 października br. wpłynęło także obszernie pismo zawieszzonego radcy prawnego. I. D. wskazał, że aktywnie broni swojego dobrego imienia w postępowaniu karnym, m.in. poprzez składanie wyjaśnień. Podkreślił także jak drastyczne skutki spowodowało w jego życiu postawienie zarzutów i tymczasowe aresztowanie - utrata pracy, pozbawienie wszelkich dotychczasowych stanowisk i funkcji, wypowiedzenie umów kredytowych. Radca prawny oświadczył, że nie mogąc zarobkować, zmuszony jest pożyczać pieniądze od rodziny na opłacanie alimentów na dzieci. Utrzymanie zawieszenia w czynnościach pogłębi ten stan.

Radca prawny podkreślił, iż w jego sprawie karnej jawność postępowania została wyłączona a sąd zakazał pod groźbą sankcji ujawniania dowodów i okoliczności, co znacznie utrudnia mu obronę w postępowaniu dyscyplinarnym. Wskazał, że oskarżenie opiera się na pomówieniu jego byłej żony, pozostających od 5 lat pod jej wpływem. Wynika to z konfliktu pomiędzy byłymi małżonkami. Była żona jest w nim stroną atakującą, dążąc do zniszczenia przeciwnika za wszelką cenę. W ocenie radcy prawnego, pomówienie o zgwałcenie własnej córki jest odwetem za jego pięcioletnią walkę o prawo do kontaktu z dziećmi. Była żona przedłuża też postępowanie, nie stawiając się do sądu.

Oceniając wszystkie okoliczności sprawy Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP uznał, że dalsze utrzymywanie zawieszenia I. D. w czynnościach zawodowych radcy prawnego nie jest zasadne.

W orzeczeniu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 21 kwietnia 2012 r., sygn. akt WSD 32/2010 wskazano, iż tymczasowe zwieszenie w czynnościach zawodowych zbliżone jest w swojej funkcji i znaczeniu do środków zapobiegawczych przewidzianych w kodeksie postępowania karnego i pełni podobną funkcję prewencyjną. W orzecznictwie dyscyplinarnym samorządu adwokackiego podkreśla się restrykcyjność i dolegliwość tego środka oraz zasadność stosowania go jedynie w wyjątkowych sytuacjach.

W postanowieniu z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt: WO-146/16 Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP stwierdził, że pojęcie „szczególnie uzasadnionych okoliczności sprawy” jest swoistą klauzulą generalną której treść materialna winna być skonkretyzowana i przekonująco uzasadniona co do istnienia określonych okoliczności, które wymagały wprowadzenia tak dalece dolegliwego środka zapobiegawczego, zastosowanego jeszcze przed wydaniem merytorycznego orzeczenia w sprawie (...) Stosując wskazany przepis, sąd dyscyplinarny powinien korzystać z tymczasowego zawieszenia ze szczególną ostrożnością bowiem, jak wskazano wyżej, ma ono charakter nadzwyczajny. Samo prowadzenie postępowania dyscyplinarnego lub karnego przeciwko radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu i to w fazie in personam jest warunkiem koniecznym lecz dalece niewystarczającym. (...) Muszą zaistnieć dodatkowo szczególne okoliczności sprawy, których wykazanie - w uzasadnieniu swojej decyzji procesowej - leży po stronie sądu dyscyplinarnego. (...) Nadto, tego rodzaju zachowanie musi być co najmniej uprawdopodobnione w najwyższym stopniu, graniczącym z jego udowodnieniem. (...)

Ponadto, przy zastosowaniu tego środka, zarówno czyny zarzucane radcy prawnemu, jak i ich skutki dla klienta, czy innych osób i instytucji, muszą być tego rodzaju, że uzasadniają natychmiastowe, prewencyjne wyeliminowanie radcy prawnego ze świadczenia usług pomocy prawnej. Do kategorii tej należą w pierwszej kolejności czyny stanowiące jednocześnie przestępstwa w jakiś sposób związane z korzystaniem przez radcę prawnego ze szczególnego rodzaju zaufania, które jest nierozzerwalnie związane z tym zawodem.

Dodatkową okolicznością przemawiającą za szczególną rozważą w stosowaniu wskazanego środka jest to, iż skutki tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych radcy prawnego nie dadzą się porównać np. z zawieszeniem w czynnościach osoby pozostającej w stosunku pracy. Zawieszenie oznacza faktycznie dla radcy prawnego pozbawienie środków do życia, powoduje utratę zaufania klientów, oceny poniżenia ze strony otoczenia, czyli niewątpliwą degradację społeczną o skutkach wyjątkowo dotkliwych i trudnych do odwrócenia. Zatem, jego stosowanie musi być niezwykle wyważone.

Podobnej oceny instytucji tymczasowego zawieszenia dokonał Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP w postanowieniu z dnia 22 lipca 2015 r. w sprawie WO-46/15.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego orzekającego w niniejszej sprawie, tezy te pozostają aktualne. W pierwszym rzędzie za uchyleniem tymczasowego zawieszenia przemawia domniemanie niewinności, w dalszej - działania sądu karnego, charakter sprawy karnej oraz sytuacja osobista i majątkowa radcy prawnego. Zarzuty stawiane radcy prawnemu są bardzo poważne, ale dowody nie są znane, stąd trudno ocenić stopień prawdopodobieństwa popełnienia zarzucanych czynów. Rozstrzygnięcia dokona sąd powszechny a ewentualna reakcja samorządu zawodowego radców prawnych będzie od niego zależna.

Mając na uwadze powyższe, postanowiono jak w sentencji.